

Rekommandation 19/2024
Forslag A 1964/UVN
Behandles af Udvalget for Velfærd i Norden

Betænkning over svar på REK 19/2024

Udvalget for Velfærd i Norden foreslår, at Nordisk Råd tager Nordisk Ministerråds svar på rekommandation 19/2024 om nordiskt samarbejde mot rasism och annan extremism til efterretning og anser den som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende.

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk Ministerråd

at ordne en konferens tilsammans med de självständiga diskriminineringsombudsinstitutionerna i Norden.

Svar fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd for justitssektoren (MR-JUST) deler Nordisk Råds opfattelse af, at man bør øge kendskabet til og forståelsen af de racistiske strukturer og trends i Norden.

MR-JUST finansierede således en rapport, som udkom i marts 2023, om udviklingen af højreekstremismen i Norden fra 1918 og frem. Undersøgelsen, som var den første af sin art, redegjorde for, hvordan der har været transnationale forbindelser mellem de nordiske højreekstreme bevægelser igennem hele perioden. Man påviste også, hvilken effekt den øgede digitalisering af samfundet har haft på disse bevægelser. Man er således gået fra traditionelle "top-down" hierarkiske organisationer til mere løse netværk, individuelle aktivister og franchiseagtige organisationer.

I rapporten undersøgte man endvidere, hvad der har været gjort af forebyggende tiltag. Selvom man kunne konstatere, at der er mange initiativer, der skal forebygge ekstremisme, er der kun få af disse, der fokuserer på højreekstremisme. Man konstaterede også, at de fleste af disse initiativer retter sig mod børn og unge og ikke mod voksnes engagement i højreekstrem aktivisme.

Forfatterne bag rapporten foreslog derfor forskellige tiltag, bl.a. etableringen af særlige politienheder med fokus på dette. Endvidere foreslog man, at Nordisk Ministerråd eller

andre relevante aktører faciliterer eller finansierer fora, hvor man kan udveksle information, erfaringerne og udvikling af metoder til bekæmpelse af højreekstremisme. Endelig foresloges det, at de nordiske kommuner samarbejder på dette område, hvilket bl.a. sker i initiativet "Nordic Safe Cities", som i en årrække har været støttet af Nordisk Ministerråd senest i forbindelse med en konference afholdt i Stockholm i november 2024, som delvist blev finansieret af justitssektoren i Nordisk Ministerråd.

I 2024 støttede justitssektoren endvidere en konference for aktører i nordiske og internationale sikkerheds- og efterretningstjenester arrangeret af Forsvarshøjskolen i Sverige med det formål at udveksle erfaringer og viden angående radikale miljøer, herunder deres udvikling på de sociale platforme.

MR-JUST har derfor og vil fortsat have fokus på bekæmpelsen af ekstremisme og radikaliserings. Det fremgår således af det for nylig vedtagne samarbejdsprogram for 2030, at radikaliserings og ekstremisme er udfordringer, der deles af de nordiske lande, og som kan udgøre en trussel mod demokrati og sammenhængskraften i Norden. Forekomsten af antisemitiske hadforbrydelser er også en stor udfordring, der indgår i nutidige voldsparate ekstremistiske ideologier og verdensbilleder.

Justitssektoren vil fortsætte sit samarbejde og udbytte af erfaringer for at skabe en øget viden om forebyggelse og bekæmpelse af disse fænomener og vedtog derfor som delmål 3.1. i samarbejdsprogrammet, at MR-JUST skal bidrage med at skabe kundskab, fora for erfaringsudveksling og identifikation af udviklingsbehov angående forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme.

Justitssektoren har endvidere vedtaget et delmål 2.2 om at varetage retssikkerheden for alle borgere i Norden og beskytte grundlæggende rettigheder, herunder ligestilling mellem kvinder og mænd og børn og unges rettigheder.

MR-JUST er derfor som udgangspunkt positiv indstillet over for forslaget fra Nordisk Råds udvalg for velfærd om at samarbejde med de myndigheder og aktører, der arbejder med at forhindre diskriminering og forventer, at det også sker i de mange forskellige sammenhænge og fora, som justitssektoren i Nordisk Ministerråd deltager i og støtter.

Næste år vil MR-JUST fortsat have fokus på bl.a. demokrati og sikkerhed, og planlægger derfor for eksempel at støtte en konference arrangeret af Nordic Safe Cities i efteråret 2025. I den forbindelse kan arrangørerne opfordres til at inddrage de nordiske institutioner og ombud, der beskæftiger sig med diskrimination, hvis det ikke allerede er tilfældet.

Da justitssektoren i Nordisk Ministerråd imidlertid kun har et årligt budget på ca. 1.370.000 DKK, må sektoren dog prioritere sine støttemidler til aktiviteter indenfor de mål, som sektoren dækker, og som også omfatter bekæmpelsen af grænseoverskri-

dende organiseret kriminalitet og initiativer, der skal fremme nordisk retsenhed og forebygge grænsehindre. MR-JUST vil dog tage udvalgets forslag med i sine overvejelser angående initiativer i de kommende år.

Udover arbejdet i justitssektoren kan det oplyses, at referencegruppen tilknyttet Nordisk Ministerråd integrationsprogram har vedtaget et mål i Vision 2030 om, at det nordiske samarbejde skal fremme flygtninge og indvandreres aktive samfundsdeltagelse, sociale mobilitet og socioøkonomisk integration/ligestilling. Man har som delmål vedtaget bl.a. at fremme tidlig, stabil og langsigtet arbejdsmarkedstilknytning med mulighed for horisontal og vertikal mobilitet og at bidrage til viden og projekter, som styrker viden om barriererne for deltagelse og inklusion og som fremmer fællesskab og ikke-diskrimination.

Nordisk Ministerråd anser dermed, at rekommandationen er opfyldt.

Udvalgets synspunkter

Udvalget takker for Nordisk Ministerråds svar på rekommandation 19/2024 om nordisk samarbejde mot rasism och annan extremism.

Udvalget noterer sig, at Nordisk Ministerråd deler Nordisk Råds synspunkter om vigtigheden af at bekæmpe racisme og anden ekstremisme gennem viden og handling.

I svaret redegøres for, hvad der pågår i det nordiske justitssamarbejde, herunder konferenceaktiviteter, og udvalget finder redegørelsen oplysende og dækkende for udvalgets ærinde.

På denne baggrund anser udvalget svar på rekommandation 19/2024 om nordisk samarbejde mot rasism och annan extremism som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende.

København, den 25. februar 2025

Tone Wilhelmsen Trøen (H)
Annette Holmberg-Jansson (MSÅ)
Johan Hultberg (M)
Maaret Castrén (saml)
Eva Biaudet (sv)
Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Kjerstin Wøyer Funderud (Sp)
Eva Lindh (S)
Anna-Kristiina Mikkonen (sd)
Truls Vasvik (A)
Mikkel Bjørn (DF)
Tobias Drevland Lund (Rødt)